

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ז באב תשע"ז | דף היומי בבלי: סנהדרין כ"ד.
דף היומי בהלכה: מסימן רמ"ח סעיף ב' עד סעיף ד'.
מוסר: פרק ה' 'ועוד יש בנתינת התורה' עד פרק ו'. | קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ויש בענין השקר' עד שער האמת
'אמר החכם'.

ענייני דיומא

האם ניתן ליטול ידיים מבקבוק?

היד שעדיין לא נטל, כיון שבאופן זה נחשבת הנטילה השניה כהמשך של הנטילה הראשונה. אולם, אם היד כבר התנגבה מעט, אינו יכול לשוב וליטול רק את החלק הנוסף שטרם נטל, כיון שחכמינו ז"ל תיקנו ליטול את היד כדרך נטילה, ובדרך כלל נוטלים את כל היד בבת אחת; וצריך ליטול את כל היד מחדש. [שו"ע קסב, ג, ומשנ"ב כה, כז, כח, כט ו-ל; ביאורים ומוספים דרשו, 23]

בנטילת ידיים לסעודה, צריך לכתחילה ליטול את כל היד בבת אחת, ואם שופך את המים בכמה שפיכות – לא ישהה ביניהן כלל. ולכן אין ליטול מכלי שפיו צר כל כך עד שצריך לשהות בין השפיכות. ובדיעבד, אם נטל רק חלק מידו – אם היד עדיין לחה במידה של 'טופח על מנת להטפוח', דהיינו שאם יגע בה אדם אחר, ירטב דבר אחר ממגעו, רשאי להוסיף וליטול רק את חלק

הדף היומי בהלכה

איזה איסור מאיסורי שבת יש רק ביבשה ולא בים?

למחנה ישראל, שהלכו ביבשה ולא במים; אך יש בהם איסור תחומין דרבנן של אלפים אמה, כביבשה. ומשום כך, כפי שלמדנו, בימים הסמוכים לשבת, אסור להתחיל בהפלגה הנמשכת לתוך השבת, אם ידוע שבשלב כלשהו בשבת תעבור האנייה במקום שיש בו איסור תחומין, (ראה להלן), אלא אם כן מדובר בצורך מצוה. [שו"ע רמח, ב, ומשנ"ב יג, בהרחבת המקור]

חכמינו ז"ל אסרו על האדם להתרחק בשבת יותר מאלפים אמה (4,152-960 מטר, לשיטות השונות) מהמקום בו שהה ביבין השמשות' שבכניסת השבת, ואיסור זה נקרא 'תחומין'. ויש אומרים שהתרחקות של שנים עשר 'מיל' (13.83-11.52 ק"מ), אסורה מדאורייתא, ודורשים זאת מהכתוב על מחנה ישראל, שאורכו היה שנים עשר מיל: "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֶל יָצֵא אִישׁ מִמֶּקְמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". ובימים, נהרות ואגמים, לכל הדעות אין איסור תחומין מדאורייתא, מפני שאינם דומים

הדף היומי בהלכה

מדוע המפליג באנייה בשבת בלב ים אינו עובר על איסור 'תחומין'?

פחות מעשרה טפחים, אך האדם שבתוכה רחוק מהקרקע יותר מעשרה טפחים – כיון שהאנייה רחבה ארבעה והיא ראויה להלך בתוכה, נחשבים העומד בה כאילו הוא עומד בתחתית האנייה, ויש לו איסור תחומין; ויש אומרים שאם רגליו גבוהות יותר מעשרה טפחים מהקרקע אין בו איסור תחומין; ובשעת הצורך ניתן להקל. [שו"ע רמח, ב, ומשנ"ב יד]

מקום הגבוה יותר מעשרה טפחים (טפח = 9.6-8 ס"מ, לשיטות השונות) מהקרקע, אשר רוחבו פחות מארבעה טפחים, משום שאינו ראוי להליכה, יתכן שאין בו איסור תחומין; ובאיסור תחומין דרבנן (ראה לעיל) ניתן להקל. ולכן, באנייה, כאשר בינה לבין קרקעית הים או הנהר יש יותר מעשרה טפחים – אין איסור תחומין; ולא זו בלבד, אלא שאנו מניחים תמיד שיש עשרה טפחים בינה לבין הקרקעית, אלא אם כן ידוע אחרת. ואם יש בינה לבין הקרקעית

מהיכן מודדים את האלפיים של 'תחום שבת'?

לשטח המוקף מחיצות, רשאי להסתובב בכל העיר ובכל השטח המוקף; ואם הגיע למקום פתוח, אינו רשאי לצאת מארבע אמותיו. ואם שהה באנייה בבין השמשות, ויצא ממנה לאחר מכן – לדעת השולחן ערוך אסור לו לשוב אליה בשבת, ולדעת הרמ"א מותר. ויש אומרים שלכתחילה יש לערוך את ה'קידוש' של ליל שבת באנייה, כדי לפרסם את הדבר ששהה בה בבין השמשות. [שו"ע רמח, ג, ומשנ"ב כ, כא, כב ו-כד]

כאמור, אסור לאדם להתרחק בשבת יותר מאלפיים אמה מהמקום בו שהה בבין השמשות' שבכניסת השבת, וזהו 'תחום שבת'. אם שהה בשטח המוקף במחיצות או בחוטי 'עירוב', אף אם מדובר בעיר גדולה מאד – נמדד התחום מהמחיצה, או מהמקום בו מסתיים העירוב, והלאה. ואם שהה במקום פתוח – השטח שעד ארבע אמות (ראה שו"ע שצו, א) נחשב כמקומו של אדם, ומדידת התחום היא משם והלאה. ואם טעה ויצא מחוץ לתחום – אם הגיע לעיר או

קנין חכמה

"זכי ש"ס דפוס סדילקוב אינו ש"ס"?

הלימוד של כל עניני התורה. ומסופר על הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל, שבעירו היה 'בעל בית' אחד בקי בש"ס, והיה הגר"ח חולק לו כבוד וקם לכבודו, ותלמידיו תמחו על כך, והסביר להם בצחות לשונו: "יש ש"ס דפוס אמשטרדם שהוא מוגה, ויש ש"ס דפוס סדילקוב שאינו מוגה כל כך, וכי ש"ס סדילקוב אינו ש"ס?". ולענין לבוא ישפיע ה' הטוב רוח חכמה ודעת בעולם, ומי שסיגל לעצמו איזה סדר מששת הסדרים, וכל שכן כל הש"ס – אף ששכלו דל כעת מלהבין את הכל על בוריו, באותה שעה תגדל ותרבה דעתו וישיג הבנה נפלאה בכל מה שלמד, אבל אם יתעצל ולא ישתדל להשיג את ידיעת התורה בזמן הזה, לא תועיל לו רוח החכמה לעתיד לבוא.

על ידי לימוד התורה מתקדש האדם, כעין קדושת ספר תורה. אך נדרשים לכך תנאים כותנאי קדושת ספר תורה – שכשם שהסופר צריך לכתוב לשם קדושת ספר תורה, ועל ידי זה מתקדש הספר, כך צריך ללמוד תורה לשמה, דהיינו למלא רצון ה' שרצונו שנדע תורתו, ועל ידי זה תחול קדושת התורה על המילים והאותיות הנחקקות במוחו. וכשם שיש הבדל עצום בקדושת הספר בין קלף שכתובה עליו פרשה אחת או חומש אחד, לבין ספר שכתובות בו כל פרשיות התורה, שהוא ספר התורה השלם והקדוש יותר מכל הספרים; כך יש הבדל עצום בקדושה בין מי שלמד רק ענינים ספורים בתורה, לבין מי שלמד את כל התורה, שעל ידי זה יש על נפשו שם 'ספר תורה' ממש. ואף אם אינו מצליח לדעת את כל התורה כדבעי, יש מעלה גדולה בעצם

[שם עולם, חלק ב פרק ה]

מהיארציט של הסטייפלער והשיעור של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א עד ענייני בין הזמנים ורחצה בים

הראיון השבועי עם הרב משה הרמון, עורך העלון הפופולארי 'לקראת שבת', שמספק לנו הצצה ראשונה אל התכנים המרתקים שיופיעו בעלון שיתפרסם מחר בעז"ה.

יעקב א. לוסטיגמן

"סיפור מדהים הבאנו גם מהימים שעשה כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז – קלויזנבורג זצ"ל במחנה העבודה, ועל רגעי השחרור שלו אצלו בחשש כבד מפני קדושת השבת, מה שלבסוף הציל את חייו ואת חייהם של הנלווים אליו. נספר גם על 'סעודת השבת' של הרבי, ומדוע הוא סירב לומר תודה ליהודי שבמסירות נפש העניקו לו את תפוחי האדמה הבודדים שהיו ברשותו. "במאמר שכתב הרב מנשה גליקזאהן, הוא מביא שביבי אורה מהנהגותיו המופלאות של הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל, ועל אותה ענייה שהיתה מתאכזבת כשבתו של רבי אשר היתה מביאה לה בערב שבת סל מלא עופות, היא היתה רגילה גם שרבי אשר שוטף את הרצפות בביתה בעת שהוא מביא את הסל... "צירפנו השבוע גם קטע מתוך דרשה של הגר"צ קרלנשטיין זצ"ל, עם תיאור חי על מקרה שאירע עם הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד, ויהודי שהתווכח עם הצעתו לנסוע ברכבת חלופית, וכן הבאנו עוד מגוון חומרים מעניינים ומרתקים כמיטב המסורת בסיעתא דשמיא".

כמדי יום רביעי, גם היום אנו מביאים את הראיון השבועי עם הרב משה הרמון, עורך העלון הפופולארי 'לקראת שבת', שמספק לנו הצצה ראשונה ומרתקת אל העלון המיוחד שיתפרסם מחר בעז"ה. "בשבוע הבא יחול יום ההילולא של הגאון הקדוש בעל ה'קהילות יעקב', הסטייפלער הקדוש. התייחסנו לנושא בהרחבה בגיליון של פרשת עקב, ובין היתר הבאנו סיפורי מופת המעניקים לנו הצצה קלה על עולמו של אותו קדוש עליון. כך למשל נספר מה הגיב הסטייפלער כששמע שבעיתון כתבו על כך שהוא הכניס אורחים באישון ליל ואף הכין לאורח שלו ארוחת ערב ראויה להתכבד. "כמו כן הבאנו השבוע שיעור מיוחד שמספר מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א לרגל יומא דהילולא של אביו, בליל שבת קודש פרשת עקב. "נקרא גם על דעתם של מרן החזון אי"ש זצ"ל ועל דעתו של מרן ראש הישיבה הגר"א לוסטיגמן שהבדיל בין חיים לחיים, בנושא של שחיה בים לצורך הנאה או לצורך בריאות.